

**Notă informativă
la proiectul de Lege cu privire la denumiri geografice**

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Agenția Relații Funciare și Cadastru
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite.
<p>Prezentul proiect de lege vizează elaborarea legii ordinare cu privire la denumiri geografice, scopul principal fiind eficientizarea politicilor în domeniul denumirilor geografice, lărgirea spectrului de acoperire cu normă juridică a sectorului datelor spațiale, ajustarea normelor juridice ce contribuie la completarea cu seturi de date infrastructura națională de date spațiale sau completarea unor norme juridice pentru a spori eficacitatea implementării domeniului dat.</p> <p>Proiectul de Lege cu privire la denumiri geografice a fost elaborat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru (ARFC) în colaborare cu Autoritatea de Cartografie al Regatului Norvegiei - Statens kartverk (SK) în cadrul proiectului „Hărți pentru dezvoltare durabilă”, suport tehnic acordat de către Ministerul Afacerilor Externe a Regatului Norvegiei.</p> <p>Conform Hotărârii Guvernului nr.458/2017 privind aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale, Agenția Relații Funciare și Cadastru este desemnată drept autoritate publică centrală responsabilă de seturile de date spațiale „denumiri geografice”.</p> <p>În prezent, domeniul denumirilor geografice (toponime, elemente naturale: hidronime, elemente geomorfologice, zone naturale, geologice, litologice, zone ale biodiversității cât și elemente antropice: zone istorice, culturale, monumente) în Republica Moldova nu este reglementat de legislația națională. Activitățile legate de denumirile geografice pe parcursul anilor au fost îndeplinite în cadrul Academiei de Științe a Moldovei. Aceste activități s-au intensificat mai cu seamă după anul 1990, când a fost adoptată Declarația despre suveranitatea Republicii Moldova. Revenirea la grafia latină și adoptarea normelor ortografice unice ale limbii române au generat reglementarea onomasticii naționale, pe bază de noi principii. Prin urmare, prezenta lege reglementează modul de atribuire a denumirilor geografice și de redenumire a obiectelor geografice amplasate în limitele administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova și anume identificarea, standardizarea, înregistrarea, utilizarea, protejarea (salvgardarea) și controlul acestora.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, dar urmărește racordarea seturilor de date și informația spațială conform Directivei INSPIRE a UE.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de Lege reprezintă documentul oficial de reglementare a denumirilor geografice pe teritoriul Republicii Moldova și sistemului de denumiri geografice bazat pe informații și argumente specifice unui complex de domenii științifice: jurisprudență, lingvistică, istorie, geografie etc.</p> <p>Astfel, proiectul de Lege conține 8 capitole de bază, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none">- Capitolul I „DISPOZIȚII GENERALE” stabilește scopul, obiectul, principiile și domeniul de aplicare;- Capitolul II „COMPETENȚELE ADMINISTRATIVE ȘI DE REGLEMENTARE” stabilește atribuțiile autorităților în domeniul denumirilor geografice, precum și aspecte privind crearea și competențele Comisiei Naționale pentru denumiri geografice;- Capitolul III „STABILIREA DENUMIRILOR GEOGRAFICE” reflectă particularitățile și rigorile atribuirii denumirilor geografice și redenumirii acestora;- Capitolul IV “CERINȚE PENTRU DENUMIRI GEOGRAFICE” specifică criteriile generale pentru denumirile geografice și anume limba, ortografierea, ce reprezintă denumirea geografică oficială și neoficială;- Capitolul V “IDENTIFICAREA ȘI STANDARDIZAREA DENUMIRILOR GEOGRAFICE” descrie procedura de identificare și standardizare a denumirii geografice;- Capitolul VI „ÎNREGISTRAREA, UTILIZAREA ȘI PROTEJAREA (SALVGARDAREA) DENUMIRILOR GEOGRAFICE” stabilește procedura de înregistrare a denumirilor geografice, utilizarea și protejarea lor ulterioară;- Capitolul VII „FINANȚAREA LUCRĂRILOR ÎN DOMENIUL DENUMIRILOR GEOGRAFICE” stabilește activitățile pentru care sunt necesare cheltuieli și sursele de finanțare.

<p>- Capitolul VIII „DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII” specifică procedura de finanțare a lucrărilor în domeniul denumirilor geografice și soluționarea litigiilor.</p> <p>Ca rezultat, denumirile geografice ca patrimoniu natural, cultural și istoric al Republicii Moldova vor fi standardizate, păstrate și protejate de stat.</p>
<p>5. Fundamentarea economico - financiară.</p> <p>Ca urmare a implementării Legii cu privire la denumiri geografice urmează a fi completat Registrul denumirilor geografice.</p> <p>Pentru anul 2022, costurile de creare a Registrului denumirilor geografice au fost finanțate de către Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Norvegiei în cadrul proiectului de asistență tehnică „Hărți pentru dezvoltare durabilă”, implementat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru în colaborare cu Autoritatea de Cartografie al Regatului Norvegiei - Statens kartverk (SK).</p> <p>Pentru anul 2023-2025 costurile de mentenanță a Registrului denumirilor geografice sunt acoperite din cadrul bugetului de stat, în limitele alocațiilor arobate și propunerilor de politici aprobate în CBTM.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p> <p>Ca urmare a adoptării Legii respective, urmează să fie elaborate două acte normative:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) proiectul hotărârii Guvernului cu privire la Registrul denumirilor geografice; 2) proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Comisiei Naționale pentru denumiri geografice și Regulamentul de funcționare a acesteia.
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p> <p>În procesul de elaborate a proiectului actului normativ au fost respectate reglementările pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Agenției Relații Funciare și Cadastru www.arfc.gov.md (compartamentul “Transparență decizională” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.</p> <p>Proiectul a fost supus avizării prealabile, primind propuneri de la Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția Servicii Publice și Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală.</p> <p>În perioada 20.11.23-01.12.2023, proiectul a fost avizat cu: Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Apărării al Republicii Moldova, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, Agenția Relații Interetnice, Agenția Servicii Publice, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Centrul Național Anticorupție, Centrul de Armonizare a Legislației, Agenția de Guvernare Electronică, Congresul Autorităților Publice Locale din Moldova, Academia de Științe a Moldovei.</p>
<p>8. Consultările expertizei anticorupție</p> <p>Proiectul Legii nu a fost supus expertizei anticorupție. Urmează a fi expediat după definitivare finală.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p> <p>Proiectul nu a trecut expertiza de compatibilitate.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p> <p>Potrivit expertizei juridice (scrisoarea nr. 04/2-10868 din 08.12.2023), propunerile au fost luate în considerație în totalitate la definitivarea proiectului.</p>
<p>11. Consultările altor expertize</p> <p>Proiectul de Lege cu privire la denumiri geografice a fost elaborat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru (ARFC) în colaborare cu Autoritatea de Cartografie al Regatului Norvegiei - Statens kartverk (SK) în cadrul proiectului „Hărți pentru dezvoltare durabilă”, suport tehnic acordat de către Ministerul Afacerilor Externe a Regatului Norvegiei.</p> <p>Totodată, proiectul a fost supus procedurii de consultare în cadrul proiectului UE-Twining, cu experții din domeniu din Croația.</p>

Director general

Ivan DANII